

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/86082>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

1 of 1 DOCUMENT

nrc handelsblad >

NRC Handelsblad

26 maart 2010 vrijdag

Een lichtvoetige exercitie in vrolijkheid

BYLINE: Bram de Klerck

SECTION: KUNST; Blz. 9

LENGTH: 588 woorden

Een van de meest getalenteerde en productieve kunstenaars in het Europa van omstreeks 1600 was de Duitse schilder Hans von Aachen (1552-1615). Hij maakte portretten van beroemde tijdgenoten zoals de beeldhouwers Giambologna en Adriaen de Vries en was lange tijd hofschilder van keizer Rudolf II.

Een van de vroegste werken die van de schilder bekend zijn, laat meteen iets zien van de onconventionele eigenzinnigheid en ambitie die Von Aachens oeuvre kenmerkt. Het is **een** klein paneel met de gezichten van twee jonge mannen die de beschouwer aankijken. Ze lachen uitbundig terwijl de **een** de ander van achteren met **een** speels gebaar in het oor knijpt. **Een** dergelijke ongedwongen, intieme pose, met breed lachende figuren is ongekend in de portretschilderkunst van die tijd.

Bij nadere beschouwing lijken de twee gezichten verdacht op elkaar, en tegelijk ook op **een**, veel ernstiger, zelfportret van de schilder. Het lijkt er dus op dat Von Aachen zijn eigen gezicht als uitgangspunt heeft gekozen voor **een lichtvoetige exercitie** in vrolijke gezichtsuitdrukkingen en **een** naturalistische weergave.

Van Aachen begon op 22-jarige leeftijd zijn indrukwekkende internationale carrière. De eerste etappe was Venetië, maar al snel daarna koos Von Aachen de weg die al vele noordelingen voor hem hadden

bewandeld - om kennis te maken met werken van de grote meesters van de Renaissance en, vooral, de overblijfselen uit de klassieke oudheid, reisde hij naar Rome en Florence. In Italië bouwde hij **een** goede reputatie op: in Rome maakte hij **een** (niet meer bestaand) altaarstuk voor Il Gesù, de hoofdkerk van de jezuïeten, en in Florence schilderde hij **een** monumentaal portret van Francesco I de' Medici. De groothertog zit er gemakkelijk bij in **een** grote leunstoel en is weergegeven met brede penseelstreken en warme kleuren - stijlkenmerken die Von Aachen in Venetië had leren kennen.

Hans von Aachen moet **een** kameleontisch vermogen hebben gehad zijn stijl in overeenstemming te brengen met de wensen en verwachtingen van zijn uiteenlopende broodheren. Na ruim tien jaar in Italië begon hij te werken voor kerkelijke en adellijke opdrachtgevers in de Zuid-Duitse steden Augsburg en München. De religieuze werken die hij daar maakte, zijn vaak eenvoudig van compositie en sober van kleur, geheel in lijn met de geest van de strenge contrareformatie, die zich in die streken sterk deed voelen. Het contrast is groot met de werken die Von Aachen maakte nadat hij in 1592 in dienst was gekomen van Rudolf II. De kunstlievende keizer was **een** vorst met **een** uitgelezen smaak, die kunstenaars uit heel Europa aan zijn hof verbond en het artistieke experiment aanmoedigde.

Von Aachen bleef tot zijn dood in 1615 in dienst van Rudolf en diens opvolger keizer Matthias, eerst als 'Hofmaler von Haus aus' - dat wil zeggen dat hij niet aan het hof hoefde te verblijven - en vanaf 1595 in Praag zelf. Vanaf die periode maakte hij zijn beste werken en ook in de expositie, die aan de hand van **een** betrekkelijk klein gedeelte van Von Aachens oeuvre **een** representatief overzicht geeft, is dit gedeelte het aantrekkelijkst. Grote schilderijen met thema's uit de antieke godenwereld

bijvoorbeeld, tonen elegante composities van porselein-achtige naakten met **een** onmiskenbaar erotische lading. Topstukken zijn twee dubbelzijdig beschilderde albasten platen van zo'n veertig cm hoog. In de vormgeving van de mythologische scènes heeft de schilder rekening gehouden met de kleuren, de grillige tekening en zelfs de doorschijnende kwaliteit van het extravagante materiaal.

LOAD-DATE: March 26, 2010

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: NRC Handelsblad

Copyright 2010 PCM Uitgevers B.V.
All Rights Reserved